

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7.50, polletno Din 15.—,
o letoletno Din 30.—.

Naše vrste so neomajne

Radikali so še pred tedni tajili vsaka pogajanja za tako zvani sporazum z radičevci, končno pa se je le izkazalo, da so se skrivoma za hrbti svojih zaveznikov samostojnih demokratov razgovarjali z radičevci in se z njimi pobotali. Nato so radikali izzvali vladno krizo in sestavili z radičevci novo vlado, dasi je bila ta izprememba nepotrebna, kajti prejšnja vladna večina je bila zadostna in med obema strankama bivšega Narodnega bloka ni bilo sporov. To so sklenili radikali tudi vzlic temu, da so imeli s samostojnimi demokrati drugačen dogovor. Mirno so pozdrili radikali besedo in se zvezali s stranko, ki je še pred kratkim razbijala ob samih temeljih države.

Ne bomo izgubljali besed nad to verolomnostjo, ki so jo zakrivali radikali in ki je neobičajna v drugih civiliziranih državah, kjer nastajajo vladne krize le zaradi načelnih nasprotij, temveč mirno priznamo: Ko bi mogli verjeti v iskrenost radičevske izpreobrnitve, bi predvsem samostojni demokrati pozdravljali ta čin doslej najrevolucionarnejše stranke v državi.

Radičevci so torej vsaj na zunaj zavrgli svoj prejšnji program, to je svojo seljaško republiko, ter priznali monarhijo in edinstvo države. To, kar danes radičevci priznavajo, je v glavnem isto, za kar se borimo samostojni demokrati že od nekada. Čeprav danes naša Samostojna demokratska stranka ni več zastopana v vladi, vendar more beležiti eno: zmagovanje svoje ideje.

Samostojna demokratska stranka bo tudi izven vlade ostala, kar je bila. Brez ozira na levo in desno bo šla svojo pot. Nanjo se bodo morali vedno in vedno zopet ozirati, ker je brez dvoma, da se bo število njenih pristašev še nadalje množilo od leta do leta, kakor se je množilo doslej. SDS ne izpreminja svojega programa in ne obrača plašča po vetru. SDS je edina stranka v državi, ki vztraja na svojem programu, kakor si ga je postavila: Edinstvo države in naroda; svoboda, bratstvo in enakost za vsa plemena in vse stanove.

Ni v naših vrstah nikake malodušnosti zaradi tega, ker smo danes v opoziciji. Sestanki naših somišljenikov po vsej državi kažejo, da so naše vrste neomajne. Nočemo tudi biti nikaka rezerva radikalov, ki se bodo najbrže še kesali zaradi svoje verolomnosti, dasi bi v interesu države rajši verjeli, da se je Radič v resnici poboljšal.

Tudi je še vprašanje, kaj bodo rekli k tej izpreobrnitvi svojih voditeljev radičevski volilci, ki so pač šli v volitve s protijugoslovenskimi, protisrbskimi in republikanskimi gesli. Verjetno je, da bo ta korak radičevskih voditeljev močno skrčil radičevske vrste. Isto se bo zgodilo z našimi pucljevci, ki tavajo in skačejo brez programa iz stranke v stranko. Nedoslednost bo končno ubila naše klerikalce. Samo s praznimi lepimi frazami se stran-

ke ne morejo stalno hraniti. Država se konsolidira, ljudstvo pričinja trezno misliti in bo končno moralo soditi in obsoditi vse politične srečolovce in skakače. Ves ta razvoj bo potekel v pomnožitev naših vrst. Kar bo prišlo k nam, bo trezno in razsodno ter zato trajno.

Nikdar se ne bomo vezali z razvratnimi strankami, temveč vedno le s takšnimi, ki priznavajo naš program vsaj v glavnih potezah.

Organizacije naših somišljenikov, na delo, da bomo že ob oblastnih in pozneje ob skupščinskih volitvah pokazali našo neupogljivo in naraščajočo moč!

Pucljevo politično kameleonstvo

Kar je g. Puclj pred tedni preklinjal, sedaj blagoslavlja

Poslanec Puclj je govoril pri razpravi o deklaraciji nove vlade v Narodni skupščini in se je izjavil za zaupnico radikalsko-radičevski vladi, ki ima nadaljevati dosedanjo politiko državnega in narodnega edinstva, proti kateri se je pred mesecem izrekla Pucljeva novoustanovljena Zveza slovenskega kmetijskega ljudstva, ki zahteva za Slovenijo zakonodajno samoupravo. Poslanec Puclj je z ogorčenjem zavračal očitek kameleonstva, češ, da je njegovo postopanje popolnoma v soglasju s sklepom njegove stranke in da popolnoma odgovarja njenemu mišljenju in naziranju. S tem seveda Puclj svojega kameleonstva ni opral, pač pa je le potrdil, da mu je politično kameleonstvo prirojena in bolesta notranja potreba. In četudi ima Puclj pooblastilo od vodstva svoje stranke za to kameleonstvo, gotovo je, da ga nima od svojih volilcev, od katerih je dobil mandat na podlagi starega programa SKS in ne na avtonomističnem programu svoje zveze, ki ga je z vstopom v vladno stranko istotako tudi že izdal.

Gospod Puclj, ki ves čas zasedanja dosedanje Narodne skupščine še ni odprl ust, se je kot novi član Radičevega poslanskega kluba postavil na visoko stališče nekakšnega razsodnika, ki ugotavlja, da je sedanji sporazum med radikali in radičevci edino pravi, za kar pa ni navedel nobenega dokaza. Pravi je pač le za to, ker je Puclj sedaj v Radičevem klubu in ga mora radi tega zagovarjati. Puclj je govoril o skupinah, ki da skušajo živeti od licitiranja sporazuma in ki zahtevajo vedno boljši sporazum. Primerjal je Pribičevića z dr. Korošcem in dejal, da oba govorita, da sedanji sporazum ni pravi. Toda med stališčem Pribičevića in dr. Korošca je tako velika razlika, ki je ne more opaziti zaradi omejenih sposobnosti edino le poslanec Puclj. Dr. Korošcu sedanji sporazum ni všeč, ker je Radič zapustil svoj separatistični program, samostojni demokrati pa so vedno zastopali stališče, da za priznavanje monarhije, ustave državnega in narodnega edinstva ni treba nobenega sporazumevanja ter da v tem pogledu ne obstoji nobeno hrvatsko vprašanje, ker Hrvati niso noben poseben izven države stoječ činitelj, s katerim bi se moral sklepati sporazum, ampak del našega jugoslovenskega naroda,

za katerega ima veljati obstoječe državno-pravno stanje ravno tako, kakor za vsakega drugega.

Sicer pa moramo ne glede na vse to vprašati, ali je mogoče zaupanje v ljudi, ki kakor poslanec Puclj proglašajo kameleonstvo za svoje pravo naziranje, ki menjajo svoje strankarske programe kakor srajce?

Gospod Puclj je govoril o tem, da se že sedem let tratijo moči v boju za ustvaritev državnega aparata, toda povedal ni, da so njegovi najnovejši prijatelji tisti, ki so vzrok, da so se vse te moči izrabljale v brezplodnem državnoopravnem boju, da je ravno Radičeva stranka, katere član je sedaj, kriva tega boja, ki je oviral zdrav razvoj našega gospodarskega in socialnega življenja.

Značilno za Pucljevo kameleonstvo in njegovo politično moralo je tudi dejstvo, da je napadel Ljubo Davidovića, ki mu je do pred kratkim izrekal zaupnice in ki ga je v opoziciji podpiral.

Gospod Puclj, ki je razbil SKS samo zato, da more kot član Radičevega kluba upati na drobtine z vladne mize, ki je kot tak zavrgel tudi pred kratkim postavljeno zahtevo svoje zveze po zakonodajni samoupravi Slovenije, je skušal braniti kapitulacijo Radičeve stranke in samega sebe s trditvijo, da Radičevo in njegovo kameleonstvo ne more pomenjati kapitulacije, ker je povzročilo smrt Pribičevićeve družbe z 22 člani. Pribičević ga je pravilno zavrnil, da bo Puclj to družbo še občutil. Ali meni Puclj, da bo morebiti z radičevskimi drobtinami ubil SDS? Ali misli poslanec Puclj, da bo zato zmanjkalo samostojnih demokratov, ker je sam zlezal v Radičevo torbo?

«Jaz nisem zatajil nobene stvari v programu,» je trdil poslanec Puclj, ki je izdal stari program SKS ter sprejel program slovenskih republikancev, ki zahteva zakonodajno avtonomijo, a istega čez par tednov zopet zatajil s svojim vstopom v Radičev klub, ki je pristal na državno in narodno edinstvo. Zapustil je tudi srbske zemljoradnike in vstopil v Radičev klub, o čemer pravi, da je storil zato, da bi ustanovili skupno seljaško stranko. Ta duhovitost naravnost preseneča in se more roditi le v glavi g. Puclja. Ako hoče Radič ustanoviti

skupno seljaško stranko, potem bi Pucelj tudi nadalje lahko ostal v zemljoradniškem klubu, končno pa ustanovitev take stranke pač ne more biti odvisna od kameleonskih izprememb g. Pucelja in njegovega prestopa iz enega v drugi klub.

Govor g. Pucelja je razkril vso njegovo duševno revščino. Niti z eno besedo ni omenil programa svoje Zveze slov. kmetijskega ljudstva, čigar posamezne točke je objavil «Kmetijski list» pred mesecem dni. Niti z eno besedo ni zahteval kmetoslovske vlade, ki jo je zahteval še pred mesecem dni. Pozabil je tudi na zahtevo po zakonodajni samoupravi Slovenije. Niti z besedico ni omenil gospodarskih in drugih potreb Slovenije in slovenskega kmeta. Pucelj je branil samo «sporazum» med Srbi in Hrvati, pri katerem smo bili Slovenci popolnoma prezrti in od katerega misli dobiti gosp. Pucelj za petolizništvo nekoliko drobtin. Poslanec Pucelj ni našel niti besedice, da bi naglasil ob tej priliki potrebo enakopravnosti vseh državljanov, na podlagi katere morajo veljati za vse enake pravice in dolžnosti, pa naj potem obstoja

sporazum med Radičevo in radikalno stranko ali ne.

Gospod Pucelj brezpogojno izreka zaupnico novi vladi. O njem ne vemo niti tega, zakaj je vstopil v Radičev klub in kakšna zagotovila je dobil glede drobtin, ki jih pričakuje. Gospod Pucelj se je zavzemal za vladno deklaracijo in je zato tudi glasoval za proračunske dvanajstine, proti katerim je pred par tedni še toliko rohnel v svojem listu. S tem obsoja pa tudi vse prejšnje obrekovanje proti politiki Narodnega bloka in proti samostojnim demokratom, ki jim je v veliko veselje, da se poslanec Pucelj bije po glavi z lastnim orožjem.

Ali je taka kameleonska in brezprimerno nedosledna politika g. Pucelja koristna za našega kmeta? Ali so to kakšna načela in kakšen program? Človeku, ki ima količkaj razsodnosti, se je moralo posvetiti v glavi, da Puceljeva družba ni stranka z načeli, nego le skupina ljudi, ki po klerikalnem vzgledu obrača plašč po vetru v spekulaciji za drobtinami, ki jih bo mogoče izbiti za svoje ožje pristaše in od katerih ne bo imel naš kmet ničesar.

Politični pregled

Narodna skupščina končuje svoje poslednje opravke, da se bo v soboto lahko podala na poletne počitnice. Poglavitno vprašanje, ki ga ima rešiti, so

proračunske dvanajstine

za bodoče štiri mesece. Že par dni so se v Narodni skupščini vrstili razni govorniki, ki so v imenu svojih strank obravnavali svoje stališče, obenem pa tudi podajali svoja mnenja glede sedanje vlade RR. Za nas je najmerodajnejše, kako so se v Narodni skupščini izrazili govorniki strank, ki so zastopane na Slovenskem. V imenu Samostojne demokratske stranke je njen

voditelj Svetozar Pribičević

v dolgem in sijajnem govoru očrtal vso neiskrenost, nejasnost in neozdravljivost seda-

nega političnega položaja. Radikali so se navezali na radičevce, ki so znani politični prevaranti. Seveda, radikali se zanašajo, da bodo takoj zopet zase pridobili samostojne demokrate, ako se jim poizkus z radičevci ponesreči. Toda radikali se bodo vrezali. Svetozar Pribičević je v Narodni skupščini odločno poudaril, da samostojni demokrati ne bodo nikdar več reševali verolomnih radikalov. Kakršno juho so si skuhal, takšno naj pojedo od kraja. Pribičevićeva čvrsta in možata izvajanja so napravila v vsej Narodni skupščini najgloblji vtis.

V imenu klerikalne stranke

se je zadnje dni v Narodni skupščini oglasilo več tigrov k besedi. Na njih se opaža, da govorijo samo zato, da se vobče še kaj sliši o njih, uvažuje jih pa itak nihče več. Zato je

vseeno, kaj klerikalni poslanci govorijo, in ker se tega tudi sami zavedajo, gonijo venomer eno in isto pesem: da se klerikalna stranka ne bo odrekla avtonomiji. Dobro, naj jo pa ima, če jo bo kdo dal. Koliko je pa s tem pridigovanjem pomagano slovenskemu kmetu, je seveda drugo vprašanje.

Pa če so že klerikalni poslanci popolnoma zavrženi, je treba

o samostojnežu Ivanu Pucelju

pribiti, da ima tudi on v Narodni skupščini zelo klavrno vlogo. Pucelj ni ne tič ne miš, ne kuhan ne pečen, samo oprazen je od vseh plati. Zdaj je predsedal k radičevskim poslancem, ki se tudi Bogu smilijo in so Pucelja kajpak radi sprejeli v svojo sredo, toda obenem pa še vedno hoče vzdrževati zveze s srbskimi zemljoradniki. Pucelj špekulira na kak stolček v vladi; mnogoteri pa menijo, da ravno on že sedi na dveh stolcih in da prav lahko zdrkne med oba. V ostalem pa je nam vseeno, kako se ravna gospod Pucelj. Dobrega še ni in ne bo nikoli nič storil za slovenskega kmeta, lesnika ne more roditi žlahtnega sadu! Pucelj in slovenski radičevci glasujejo zdaj za vse vladne kredite in za vse zakone v poslabšani izdaji. V sredo so bile

dvanajstine v načelu sprejete

s 159 proti 66 glasovi. Med prvimi so seveda vštet tudi glasovi navedenih poslancev, ki s tem prevzemajo glavno odgovornost za pretežke brige in dajatve slovenskega ljudstva.

To soboto, smo dejali, se Narodna skupščina razide na poletne počitnice in se ponovno sestane šele 20. oktobra.

Zato je te poslednje dni v Beogradu opažati veliko živahnost. Vlada je vedno bolj vznemirjena, ker se hrvatski seljaki v trumah odrekajo Radiču in njegovim poslancem ter se priključujejo Samostojni demokratski stranki. Na drugi strani pa se davidovičevci, muslimani in klerikalci žurijo, da bi zopet skrpucali svoj opozicijski blok ter za jesen tvorili novo fronto proti vladi, osobito proti nezvestim radičevcem. Pa bogve kakšne

Anton Stražar:

III.

Z znanci romarji je tudi Trdina Jaka šel na Brezje, v zahvalo za ljubo zdravje.

Pri romarski cerkvi sta sešla s Katrico.

Tisto zimo, ko se je Jaka zdravil pri topli peči in ga je Bernard obiskal, se je Jaka na njegovo prigovarjanje zaobljubil, da o prvi priložnosti poroma peš na Brezje, k Mariji Pomagaj.

Med takimi razgovori in obiski je minila zima, dasi je bila mrzla in dolga. Znova je prišla v deželo toliko zaželjena pomlad, ki so jo vsi komaj pričakovali.

V pričetku majnika, prvo nedeljo je bilo. Jaka je od celotedenskega lažjega dela počival za čebelnjakom. Toliko priljubljeno petje čebel ga je kmalu zazibalo v spanec... Šele lajanje domačega psa ga je zopet zbudilo. Po poti, ki drži mimo čebelnjaka, je počasi koračil Bernard, ki se je iz reberske cerkve vračal od krščanskega nauka. Bilo je okrog četrte ure popoldne.

«No, dober dan, Jaka! Ali malo bučele paseš?»

«Bog daj dober dan, Bernard! Jih slabo pasem, sem samo spal pri njih. Veste, nisem še prav trden, zato sem takoj zaspal, kajti ves teden smo dobro delali.

Jaka povabi Bernarda, naj prisede k njemu, da se kaj pomenita. Seveda mu je Bernard z veseljem ustregel.

Ker ni bilo skope in odurne Jakove žene doma — šla je malo povasovat k staršem — je Jaka odšel v hišo in prinesel Bernardu kruha, namazanega z medom.

Solnce je bilo že čisto nizko za reberskim gričem, ko je odhajal Bernard. Domenila sta se tisto popoldne, da pojde tudi Jaka z drugimi vred na božjo pot na Brezje, in sicer peš tudi on, dasi je devet ur hoda.

V soboto zvečer po tej nedelji je bilo. Točno ob deseti uri zvečer so se romarji zbrali v Jožetovi gostilni v Dolini. Bili so: Bernard kot voditelj, mladi Flajšman, godec Uriha, šaljivi Mejačev stric iz podgriške vasi, Trdinov Jaka in pa stari podgriški fant Matevž Tone. Ti šesteri romarji so imeli vsi dežnike; na njih navezane cule z jedili, v rokah pa palice za odganjanje psov, kakor so rekli v šali Mejačev stric. Pri Jožetu so spili požirek žganja, nato pa so se odpravili na pot.

Lepa mesečna pomladanska noč je bila, ko so koračili skozi Raholče po občinski poti dalje proti Rovam; v Radomljah pa so zavili proti mengiškem trgu po prostrani gorenjski ravnini proti Komendi.

Ker so bili vsi dobri pešci, jim je pot kar zginjala pod nogami. Pa šaljivi Mejačev stric

je družbici sproti kaj okroglega povedal. Ko so šli proti Bernikom, jim je pravil o Križmanovem hlapcu, kako se je spovedoval. Ta hlapec je prišel k spovednici, pa ga je spovednik med drugim tudi vprašal, če je kdaj v postnih dneh meso jedel. Hlapec se popraska za ušesi in se domisli: «Hm, duhovni oče, jedel sem meso, pa še na sam kvaterni petek. To pa je bilo tako: Naša dekla, stara Miconna, na eno oko slepa, nam kuha vedno zelo redek črni sok. Pa smo tisti petek zvečer znova jedli tako sok. Naš pastir, ki je vedno segal bolj v dno, da bi ujel kak štrukelj, je pograbil enega težkega; jaz pa, ne bodi len, mu ga izpodmaknem z žlice in hajdi z njim v usta! Pa nisem vedel, kaj sem nesel v usta, kajti pri Križmanu nam svetijo vedno le z leščerbo. Vedel sem šele potem, ko mi je padel na mizo mišji rep — da sem požrl celo miš!...»

Mejačev stric bi bil menda še dalje potegnul to zgodbo, pa ga prekine Bernard: «Ti veš, kaj te vprašam: Ali se boš kdaj spame-toval ali ne?»

«Veš, preljubi Bernard, mene je pamet samo enkrat srečala, pa v čisto ozkem grabnu — a sem ji še srečno ušel.»

Znova so se vsi smejali.

«Čakajte, bom pa še jaz eno povedal!» spregovori znova resni Bernard. Možak je počasi in z vso resnostjo začel pripovedovati:

Blizu sedemdeset bo tega, kar so v moravskih hribih imeli mrliča, lišnega gospodarja, na mrtvaškem odru. Pa so prišli zvečer skupaj, kakor je na Kranjskem v navadi,

zmešnjave še utegnejo priti do jeseni! Iz Karlovih vari prihajajo precej dvomljive vesti o zdravstvenem stanju ministrskega predsednika Pašiča. Od njegove osebnosti je v veliki meri odvisen ves današnji politični položaj. Mi gospodu Pašiču vsekakor želimo še mnoga leta, toda, ako ga zadene smrtna neugoda, pride lahko do povsem novih preokretov. Edino samostojni demokrati ne morejo biti v ničemer prizadeti. Oni danes niso vezani na nobeno stran, oni lahko

povsem svobodno in po svoji vesti

izpolnjujejo zaupanje, ki so jim ga poverili volilci. Poslanci SDS niso nikoli lagali narodu, nikoli niso obetali zlatih gradov v oblakih, marveč so vedno poudarjali le to, da se bodo dosledno in vztrajno borili za narodno in državno edinstvo ter za pravične ljudske zahteve in potrebe. To izvršujejo v polni meri, zato si vedno bolj pridobivajo zaupanje širokih ljudskih plasti.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Naš sokolski dom bo v kratkem pod streho. Zidarska dela bodo v kratkem končana. Upati je, da bo tudi tesarski mojster dovršil ostrešje v pravem času, to je do Velikega Šmarna, ko bomo praznovali pokritje doma z veliko narodno veselico. Za slednjo so vse priprave že v teku. Srečolov je dovoljen. Dobitki se nabirajo. Železničarska godba iz Ljubljane je obljubila svoje sodelovanje. Pričakovati je torej, da bo naša prireditev dostojna važne obmejne občine.

STARI TRG PRI LOŽU. V zadnjem času so gotovi gospodje okrog konsumnega društva v Starem trgu napadali v «Slovincu» in «Domoljubu» vrlega našega somišljenika g. Borivoja Šbila, trgovca v Pudobu. Kot povod jim je bilo to, da je omenjeni gospod na občnem zboru Gremija, trgovcev v Starem trgu stavil umeštni predlog, naj se tudi konsumna društva obdavi, ako prodajajo nečlanom. Zaradi tega so vzdignili

toliko prahu, zmerjali naše napredne trgovce z oderubi in sleparji, omenjenega gospoda pa povrh še z Orjuncem in vse mogočim. Seveda jim prizadeti niso ostali dolžni ter so povedali odkrito svoje mišljenje v naših listih, da naj iščejo oderuhe in sleparje v svojih vrstah ne drugod, kjer jih ni. Saj so si gotovi ljudje, ki so bili zaposleni v konsumu, toliko pomogli, da imajo že lastne trgovine, medtem ko drugi solidni trgovci morajo gledati na vsako paro ter še komaj dihaajo pri obstoječih razmerah.

MORAVČE. Podružnica Jugoslovenske Matice v Moravčah bo priredila v nedeljo dne 2. avgusta ob treh popoldne na vrtu g. Orehka pri Kavki veliko vrtno veselico s srečolovom, ribolovom, ameriškimi zaporom itd. Vstopnina 3 Din, za otroke 1 Din. Čisti dobiček je namenjen neodrešenim bratom in sestram. Sodelujeta moravska godba in tamburaški zbor.

MOTNIK. «S pestjo v obraz» ima «Domoljub» št. 28 naslov članka take vsebine, da res bije resnici v obraz. Svetujemo dopisniku, da se informira pri sodišču v Ljubljani, zakaj je bil odstavljeno naš g. župan. Menda si klerikalci mislijo, da je njim v doseg svojih svetih ciljev res vse dovoljeno. Radovedni smo res, kdo je bolje plačan z ljudskim denarjem, sedanji vršilec dolžnosti župana g. Reberšek, kateremu je ta služba v veliko breme, ali pa odstavljeno župan, kateremu je bil to že stalni poklic, pođan mu kot dediščina od nekronanega kralja trga Motnika.

KRAŠNJA. 9. avgusta t. l. imamo občinske volitve. Župan g. Tončnik je bil odstavljeno, ker je slabo vodil občinske račune. Da ni prišla zadeva pred sodišče, se ima zahvaliti samo revizorjevi dobroti, ker mu je en dan in eno noč dal časa, da je pripravil denar, okrog 10.000 K, ki je preostajal, a g. Tončnik pa je rekel pri občinski seji, da bo primanjkljaj. Krašnjani, prepričajte se pri občinskem gerentu, ki vsakemu volilcu rad pokaže Tončnikove grehe, ki so z rdečo tinto zaznamovani v denarnih knjigah. Sedaj pa se vsak vprašaj, ali je to prav, da se dela z občinskim denarjem tako? Ali je to kršilsko? In to zagovarja katoliški duhovnik gospod Knol. On pravi, če bi se bil župan pregrešil

proti zakonu, bi bil kaznovan. Kaznovan ni bil zato, ker je imel en dan in eno noč časa, da je manjkajoči denar pripravil. — Kandidatne liste so že izročene glavarju in koga sta gg. Knol in Zohar zopet postavila za kandidata? Zopet g. Tončnika. Če že gg. Knola in Zoharja ni sram Tončnikovih županskih polomij, bi imelo biti sram vsakega volilca, in niti en volilec naj ne spusti kroglice v farovško skrinjico! Kdor bo volil klerikalne kandidate, ki so vsi od starega razpuščenega klerikalnega odbora, ta bo glasoval zato, da je prav, ker je Tončnik skoro oškodoval občino za 10.000 K. Knol si vse dovoli nad Krašnjani; za te volitve je pa še sebe postavil na kandidatno listo in on upa, da ga bodo tisti volili, ki jih je že nešteto krat nagnal z raznimi nečednimi priimki. Videli bomo 9. avgusta, koliko bo v Krašnji backov, ki bodo volili g. Knola, Anžiča, Tončnika in druge, med njimi tudi tri pilpogačice, ki so g. Knolu pod suktnjo zlezele. Samo dve skrinjici bosta: prva je za tiste, ki vedno le kimajo g. Knolu, ki odobravajo Tončnikove županske polomije in ki poslušajo krašenjskega Radiča, kateremu pravijo tudi Zohar; v drugo skrinjico pa bodo volili značajni volilci, ki hočejo pri občinskih stvareh red, ki imajo svoje prepričanje in svojo prosto voljo; in če bo v tej manj glasov kakor v prvi, si bodo krašenjski volilci in vsa občina zapisali sami sodbo. Še enkrat vabimo vse, ki še niso videli rdeče na belem Tončnikovih županskih sposobnosti, naj grejo pogledat h gerentu g. Pavlu Klopčiču, potem pa smo prepričani, da ne bodo vsi Krašnji v sramoto še enkrat volili gg. Tončnika in Knola.

Krašnjani.

BUČKA. V zadnji številki «Domovine» je nekdo priobčil absolutno netočnost o podpisnem šolskem upravitelju in obenem o gosp. župnem upravitelju. V dokaz temu pošam na tem mestu nastopni resnični dogodek: Podpisani se je ustavil, prišedši s sprehoda, pred trgovino g. Fabjančiča na Bučki in se začel tamkaj mirno razgovarjati z g. županom Kirarjem in g. Jakličem, ki sta oba posestnika in člana tukajšnjega krajnega šolskega sveta. Gosp. županu, ki ni baš posebno vnet za šolo, sem rekel po daljšem razgovoru, da edino šola nudi mladini potrebno iz-

fantje in dekleta. En čas so prepevali običajne mrliške pesmi, nato se šalili in igrali vsakovrstne igre. Okrog polnočne ure so vsi odšli, razen štirih fantov kvartopircev. Ti posedajo okrog mize in začno premetavati «peklenke podobice». Tisti, ki je sedel pri oknu nasproti mrliču, opazi čez čas, da je mrtvi nalahko dvignil glavo. Groza obide fanta, pobere se izza mize z izgovorom, da gre vodo pit, pa ga je voda vzela... Ostali trije tovariši ga čakajo nekaj časa, nato pa sami nadaljujejo igro. A kmalu opazi tudi drugi fant, kako se je mrtvec na odru sklonil pokonci. Tudi ta jo pobere venkaj. Ostala sta še samo dva. A tudi tretjemu, ki se je znova presedel na prvi stol, se je kar nekaj čudnega dozdevalo; začel je prav pazno pogledovati k mrtvecu; ko je ugledal, da se je malo premaknil, se tudi on jadrno izgubi skozi vrata. Ravno se je tudi zadnji fant mislil pobrati iz hiše, kajti mrliški čuvaj je spal v kamri in tudi drugi domači so vsi spali. Zdaj je še on opazil mrliča, kakor njegovi pobegli tovariši, a bilo je prepozno. Mrlič vstane in spregovori: «Le počakaj, sedaj bova pa midva skupaj igrala!...»

Kar mrzel pot je obil fanta; toda kot do-služen vojak je kmalu prišel k sebi, kajti dostikrat je že gledal smrti v oči. Kaj je tudi hotel, mislil si je: na svojo zadnjo uro si lahko še kaj dovolim...

Mrtvi, ki je prisedel k živemu, ga poprosi, naj mu posodi vsaj eno «cvančgarco». Ali živi tovariš mu odgovori z vso odločnostjo, da mu ne posodi nič.

Mrtvi mu torej veli, naj gre z njim v klet, kjer ima v loncu zakopan denar. Ukaže mu

zato že v veži, naj vzame s seboj lopato in rovnico. Pa fant ga zavrne: «Kar ti vzemi in odkoplji!...»

Molče je vzel mrtvi orodje in odkopal v kleti lonc. Nato sta začela kvartati. Tekom pol ure je bil mrtvi že osušen. Znova poprosi fanta, naj mu kaj posodi. Pa fant je bil trdovraten. Ko mrtvi sprevidi, da nič ne opravi, gresta znova v klet. Tako sta začela igrati z drugim loncem denarja. Še preden je bila ura ena po polnoči, je mrtvi znova vse zaigral. Vstane tedaj izza mize in spregovori: «Tako, vidiš, prijatelj, dobro si se zadržal, tudi mene si rešil sedaj! Zapomni pa si dobro: pri mrličih ne igray več za denar! Če bi bil ti mene vse ubogal in sam odkopaval moj skriti denar — ne bi bil sedaj že več med živimi! Pa še nekaj ti povem sedaj: Daj od tega mojega denarja za deset svetih maš za pokoj moje grešne duše in 100 beličev Grebenčevemu Matevžu; za te sem ga ogo-ljufal pri kvartanju... Drugo pa je tvoje, dovolj imaš!...»

Mrtvi je nato legel nazaj na oder, fant igralca pa sam ni vedel, kdaj je odšel iz hiše; odnesel pa je s seboj kljub vsemu strahu oba lonca denarja. Šele ko se je zariš doma nad hlevom v seno in spravil lonce k sebi, ter ko se je oglasila prva jutranjica, ga je minil strah in je zadremal. Pozneje pa je še dostikrat rekel: «Ta večer, ko sem z mrtvim igral, si bom pač dobro zapomnil!...»

To Bernardovo pripoved so vsi sopotniki z zanimanjem poslušali, kar malo groza je bilo vse.

Šele čez čas, ko se je začelo že malo svitati, ura je šla že na štiri v jutro, in ko so

koračili proti Šenčurju, se opogumi godec Uriha ter spregovori:

«E, kaj bi, jaz sem dobro vedel, da nam bo Bernard povedal kako mrliško storijo. Čakajte, vse mora priti na vrsto! Bom pa še jaz sedaj eno povedal, in sicer godčevsko ko koračimo že proti mestu Kranju.»

Godec Uriha se odkašlja, nabaše v vivček tobaka, in ko je začel puhati iz njega goste dime, prične takole:

«To veste, da sem se na Koroškem učil za mizarja. Bil sem pri hudem mojstru. Oh, vi ne veste, kolikokrat me je zlasal, osuval in obrcal, pa tudi jesti bi se bil domala odvadil pri njem.

Vse pride in vse mine. Tudi tista huda leta egiptovskih nadlog so zame minila. Popotoval sem potem še kot pomočnik nekaj časa po koroški deželi. Pri nekem mojstru sem bil še toliko časa, da sem se naučil malo harmoniko igrati. Prve denarje, ki sem jih potem skupaj spravil, sem dal za harmoniko. Veste, če sem bil lačen, sem kar zagodel, pa sem pozabil, da mi v želodcu kruli... Tako kot pomočnik sem potoval že drugo leto po Koroškem. V Velikovcu se znajdem še z dvema Slovincema. Eden je bil Kranjec, doma nekje z Dolenjskega, drugi pa je bil Štajerc, ali kakor je sam rekel: iz totega celjskega pecirka... Bili smo skupaj pravi ptički.

V vročem poletju, ko se nam ni ljubilo delati v zatohlih delavnicah, smo kar pohajali okrog po deželi. Jaz sem igral na harmoniko, moja tovariša pa sta zraven pela, tako smo imeli skupaj cel koncert. Neki dan pridemo v lepo vas. Jaz ugledam pri prvi hiši bolj na samem na hišnem oknu sklado izbornih ma-

obrazbo, kar rabi človek neobhodno v vsakdanjem življenju. Radi tega podpira država šolo in so v zadnjem času bile vse osnovne šole tudi podržavljene. Na te besede je g. župan nekako z ironičnim glasom odgovoril: «Kaj je meni izobrazba!» Ta nepričakovan odgovor od strani g. župana je podpisanega presenetil, zato je rekel naslednje: «Če pa vi kot župan v občini ne boste biti izobraženi, Vam bodo pa rekli ljudje, da ste «trotel», zlasti Vaši predpostavljeni bodo tega mnenja. G. župan je te besede obrnil po svoje in je užaljen izustil: «Tožit Vas pojdem, ker ste mi rekli, da sem jaz kot župan «trotel»; žalili ste torej uradno osebo!» Na to je po kratkem oporekanju in ker je gosp. župan vedno le trdil, da mu je podpisani rekli omenjeno žaljivko, odgovoril županu: «Če pa že hočete biti «trotel» sami, potem pa bodite «trotel!» Nato smo se razšli. O kakem tozadevnem sodnem postopanju pa ni bilo doslej ne duha ne sluha in tudi ne more biti, ker g. župan sploh ne more tožiti, kajti pri obravnavi bi propadel, saj mu podpisani ni rekli naravnost, da je g. župan «trotel», temveč je g. župan samega sebe imel za takega. Sebe naj toži g. župan, pa bo obsojen, ker je razžalil «uradno osebo». Podpisani te odgovornosti neče prevzeti nase! Toda, g. župan, treba se je požuriti, kajti rok šestih tednov za vložitev tožbe radi žaljenja časti in še celo napram «uradni osebi» mine kmalu! Nadalje omenja poročevalec v omenjenem dopisu v «Domovini», da sta se šolski in župni upravitelj pri cvičku pobratila. To je zopet laž, kar dokaže naslednje dejstvo: Šolski upravitelj in g. župnik že čez eno leto ne obujeta osebno ne v šoli ne izven šole, kar pričajo lahko očividci. Kar imata poročati drug drugemu v uradnih zadevah, to storita pismenim potom uradno. Niti pri lokalni učiteljski konferenci ni bil g. župnik nikdar navzoč. Torej ne more biti pri objavi omenjenega dopisa prizadet tudi g. župnik in se v tem oziru tudi njemu godi krivica. G. župnik ni bil niti navzoč pri omenjenem oporekanju med šolskim upraviteljem in g. županom. Takrat je bil g. župnik v Skocijanu pri Mokronogu. Pisca omenjenega dopisa imenujem na tem mestu podlega obrekovalca. V primeru, da po ovinkih izsledim njegovo ime, mu povem to v obraz. — Josip Trobiš, šolski upravitelj. — (Pripomnja uredništva: Zaradi mistifikacije od strani osebe, ki nam je poslala omenjeni dopis, ne bomo odslej iz Bučke pri-

slenih štrukljev, ki so se hladili. Kaj mi pride v glavo? Pograbilim tiste štruklje in zdirjam z njimi za gosto grmovje, kakih pet streljajev od hiše, kjer sta lenarila moja tovariša. Dobro smo se založili s štruklji. Ko pa je bila skleda prazna, ukažem tovarišu Kranjcu, naj nese skledo nazaj in naj se lepo zahvali za dobre štruklje...

Vi ne veste, kako se mi je smejal Štajerc, ko sem mu povedal, kaj sem napravil. Komaj sva pričakovala, kdaj se povrne ubogi Kranjec.

Oh, ko bi ga vi videli, ubogega krojača, kakšen je prišel. Držal se je kakor kraški osliček, če ga s koprivami pod repom načo-haš. To je povedal: Ko je prinesel skledo nazaj, so vsi domači planili nadenj in ga dobro premikastili. Še Bog plačaj! ni utegnil reči, tako nanagloma so Korošci planili po njem... Da, to smo bili grešniki!...

Razumljivo, da se je romarjem zdelo prav kratka pot od Senčurja proti Kranju, ko so poslušali Urihovo pripovedovanje. Bili so že blizu Kranja, ko je po cerkvah začelo dan zvoniti. Naši romarji so po krščanski navadi skupno odmolili angelovo češčjenje in se priporočili tudi Mariji za srečno nadaljnjo pot. Po romarskem običaju so se nato v Kranju ustavili za par ur, da se malo odpočijejo, da obiščejo cerkev in si ogledajo kranjsko mesto. Šele proti poldnevju, ko so se dobro okrepčali, so odšli dalje proti Brezjam.

(Dalje prihi.)

občevali nobenega dopisa, ki ne bo overovljen od strani najbližje krajevne organizacije SDS. Mi smo se doslej zanašali na tamošnje dopisnike, a se, žal, več ne moremo. Opozorjamo torej dopisnike, da svoje dopise dajo opremiti z žigom najbližnje krajevne organizacije SDS. Obenem s priobčitvijo današnjega dopisa popravljamo krivico, ki se je zgodila gg. šolskemu kakor župnemu upravitelju.)

ZETALE. Naša krajevna organizacija je imela te dni sestanek. Zbralo se je precej vrlih mož, dasi bi jih bilo lahko še več. Za dobro stvar je pri nas še vedno premalo zanimanja. Le, če je treba jadicovati, tedaj pa jih je dosti, ki se spravljajo nad poslance in jih obdelujejo. A to se pa ne pomisli, da se je treba držati le naprednih, kajti klerikalni poslanci v Beogradu sedijo kakor prezarji na gostiji. Kaj bodo neki za pečjo dosegli, ko prezar nima besede. Če je od nas kaj v «Domovini», med našimi klerikalci vedno zavre, češ, to pa je zopet napisal «Gajski». Za enkrat dovolj!

MARNO PRI DOLU. Preteklo nedeljo sta sklicala Rantan in znani Napret sestanek volilcev SLS pri Ocepku. Prišlo jih je kakih 14 in ti naj bi določili kandidate za občinske volitve. Seveda sta predlagala kar stari odbor in drugi so pokimali. Sestanka se je udeležil tudi dolski kaplan Jaka. Svetujemo mu, naj se v naše občinske zadeve prav nič ne vmešava, mi bomo lahko opravili brez njega.

Zaveden občan.

GRAČNICA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Od kar smo delavci pristopili k SDS, ne dá žilica miru tukajšnjemu preddelavcu Brinerju. Prišel je z neznošnim šikaniranjem in denunciranjem ter izjavlja, da bo storil vse, da bo vsak delavec, ki je član krajevne organizacije, odstopil. Nekateri pravijo, da je priljubljen od gospodov, ker zna dobro «nemškutariti». Čudimo se, kako more vodstvo tovarne nastaviti za preddelavca njega, ker je njegovo obnašanje daleč naokrog dobro znano. Upamo, da bo vodstvo tovarne kakor v drugih tudi v tem oziru napravilo red.

LAŠKO. Slovenski vojaki, ki služijo v stari Srbiji, so poslali na naše okrožno tajništvo pismo z nastopno vsebino: Spominjamo se časov, ko smo bili doma med našimi svojci še kot nezavedni mladeniči. Vsi smo bili splašeni, ko smo bili potrjeni za vojake, zaradi nesramnih laži naših klerikalcev, ki so po shodih kričali proti vsem državotvornim strankam (posebno proti SDS), da so one krive, da morajo slovenski fantje služiti v Macedoniji, odkoder se po njih izjavah malokateri vrne. Ker kot mladeniči še nismo bili v svetu, smo verjeli njihovim izjavam in z bolestjo v sreč pričakovali dneva, ko je bilo treba odriniti v vojaško službo. In res, posloveli smo se iz Slovenije ter se nahajamo danes v Prizrenu. Ne smemo trditi, da bi se res cedila tukaj med in mleko, kakor so obetali naši klerikalci po naših shodih, če izposlušajo avtonomijo, trditi pa moremo danes, da smo prišli brezvestnim klerikalnim lažem na sled in da so ravno oni krivi našega položaja zaradi svoje bedaste politike. Pristrčne pozdrave vsem domačinom ter čitateljem «Jutra» in «Domovine» pošiljajo: Franc Retelj, Krško na Dolenjskem; Josip Vodlan, Sv. Jedert pri Laškem; Štefan Bastič, Sv. Štefan pri Dolu; Alojz Kajtna, Dol pri Hrastniku; Franc Centrih, Sv. Jurij ob južni železnici; Franc Knez, Laško; Franc Pavlič, Hrastnik; Ivan Ivekovič, Brežice; Alojz Soje, Kostanjevica; Alojz Brišnik, Prevalje; Ivan Čop, Prevalje.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Splošna mobilizacija armade naših klerikalnih atekov slabo napreduje. Zaman kličejo pod orožje vse svoje aktivno moštvo in še celo črnovojnike na vojno proti SDS. Njihova vojska je v neredu. Manjka jim topot, a zlasti dobrih oficirjev, kajti vrhovni poveljnik te vojske, Jože, njegov pobočnik Rual ter g. župnik ne opravijo ničesar in se vedno bolj širi upor med vojščaki. Splošna ofenziva SLS dne 23. avgusta pa bo sigurno žela popoln

poraz vseh ostankov nekdanj tako močne njihove armade v naši občini.

Sv. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Bivši župan je v popolnem obupu. Ves razburjen je, ker se ne zmeni ljudstvo več zanj. Vsi njegovi načrti se ponesrečijo. Zadnji čas je celo izjavil, da bo zapustil SLS, ker uvideva, da ta stranka v naši občini doigrava. Govori, da bo stopil v socialistično stranko poleg znanega Matijca.

GORTINA PRI MUTI. Zadnji čas se je k naši stranki priglasi obilo novih članov. Mnogi želijo kmalu videti in slišati poslanca dr. Pivka. Če bo tako šlo lepo dalje, bo v našem taboru vse razen nekaterih klerikalnih in nemčurskih hujskačev, katerih pa itak ne potrebujemo in vobče dvomimo, ali se bodo kdaj spametovali. Žal, imamo pa še župana, ki je pol klerikalec, pol radičevce, prvi odbornik pa je nemškutarski magnat. Ta mož je posestnik zlatega zaslužnega križca, katerega mu je podelil pokojni avstrijski cesar menda zato, ker je v svoji občini spravljaj na fronto vse zavedne Slovence. In če je kateri izmed teh prišel na dopust, se je omenjeni magnat vedno izrazil: «Ferdamter tajfel, der ist šon vider cuhaus!» Zenske se ga pa iz vojnih časov tudi dobro spominjajo, ker jim je odjedal podporo. In ta možak je še danes za prvega občinskega odbornika, četudi ne zna ali vsaj noče znati slovensko čitati. In če mu kdo pri-nese kaj slovensko napisanega, pravi ošabno, da ne zna «vindiš». To je strašno žalostno, da se kdo še drzne «vindiš» zmerjati Slovence in slovenstvo. S tem gospodom se bo treba resneje pomeniti. Zaenkrat naj zadostuje to, pa prihod-njič več. — O p a z o v a l e c.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

SLAMA, STELJA IN GNOJ NAMESTO — SENA.

Letošnje leto nam je prav okrutno pokazalo, kako nevarno je pri nas odlašati s košnjo. Ves čas glavne košnje smo imeli slabo vreme. Mnogo škode bi se bilo dalo preprečiti, ako bi se košnje takoj zgodaj priprijeli in ako bi se bili z njo požurili.

Veliko najboljšega sena se je izpridilo. Namesto zdrave in lepo dišeče krme smo spravljali slamnato in steljnato, izprano seno, ki je bilo že napol nagnito in plesnivo, tako da ga veliko ne bo za drugo rabo kakor za nastilj. Za živino tako seno ni zdravo! Koliko dragocene krme je šlo na ta način v zgubo! Veliko truda, veliko stroškov, nazadnje pa tako malovreden pridelek!

Naše podnebje ni zanesljivo. Skoraj nikdar se ne pripeti, da bi imeli cel teden lepo solnčno vreme. Zadovoljni moramo biti, če sta dva ali trije dnevi zaporedoma lepi. Zato pa ni s košnjo odlašati. Kakor hitro je trava dosti zrela za košnjo — pa ne zrela za seme — pa je treba z njo pričeti. Ta čas pa pride, ko se pokaže pri večini trav prvo latje in prvo klasje. Ni čakati, da bi se razcvela in začela trositi svoj cvetlični prah, preden se začne «prašiti», je čas za košnjo. V tej dobi dobimo najbolj tečno seno, kar je seveda za uspešno rejo tudi predvsem potrebno in važno. Vsako nadaljnje odlašanje je v tem oziru kvarno.

Ogromna letošnja škoda pri senu se bo čutila najbolj po zimi, ko bo manjkalo živini dobrega sena in se bo to poznalo na vsem, kar nimamo in dobivamo od živine, na mleku, na prirastku in razvoju. Letošnja košnja nas bo bridko učila, da je veliko bolje tvegati zgodnjo košnjo kakor pa čakati z njo in odlašati.

Vsi, ki so pozno kosili, bodo imeli letos tudi slabo otavo, kar je naravna posledica zapoznelega dela. Obžalovati je seveda tudi

vse tiste gospodarje, ki imajo še prvo košnjo zunaj. Tam bo še manj otave. Seno samo bo pa ne le slamnato ali steljnato, ampak tudi nakaženo vsled svoje ostarelosti. Otave pa sploh ne bo ali pa tako malo, da jo bo bolj kazalo popasti kakor pa kositi. Neugodne posledice zapoznele košnje so tedaj zelo velike in dalekosežne. Naj bi nas letošnje slabe izkušnje pripravile do tega, da bi se tudi pri nas **poprijeli zgodnje košnje** in da bi s košnjo sploh bolj **pohiteli**. Kdor je letos zgodaj kosil, je dobro opravil in lahko se ponaša s prav lepim senom. Pa tudi otava mu ne bo manjkala. Vsi drugi pa, ki so odlašali, so letos težko prizadeti, z njimi vred pa tudi naša živinoreja.

OBIRANJE ŽITNEGA KLASJA.

Se največ zmisla za dobro seme razodevajo naši kmetovalci pri turščici. Pri spravljanju turščice obirajo za seme tisto klasje, ki je najbolj razvito. Pa to jim še ni zadosti. Iz tako obranega semenskega klasja jemljejo le tisto zrnje za seme, ki leži sredi klasja, ki je najbolj razvito in najbolj dozorelo. Ako bi mi le polovico te pozornosti hoteli obrniti tudi na druge naše kmetijske rastline, zlasti tudi na naše žitne rastline, pa bi lahko dosegli veliko lepše uspehe. Nič ne pomagala! Rastline prenašajo svoje lastnosti na svoje potomce in po tej poti se dajo požlahtniti vse naše domače rastline, če jih dosledno odbiramo v semenske svrhe. Imel sem strica, ki je že pred 50 leti odbiral najlepše seme na ta način, da je že zunaj na njivi odbiral najbolj razvite turščične rastline. Ako bi se po teh načelih ravnali tudi pri drugih rastlinah, bi danes marsikaj zgledalo drugače.

Če smo pri turščici lahko skrbni, zakaj ne bi pri žitu odbirali klasja in rabili za seme le tisto zrnje, ki nam zraste na najbolj razvitem klasju? Saj par let, da se to seme razmnoži in kolikor mogoče zenači v svoji rodovitosti in drugih lastnostih! Ta pot je najbolj zanesljiva, da pridemo tudi pri nas do boljših uspehov. Saj delajo po drugih naprednih krajih ravno tako.

Ko nam leži žito v kozolcu, je lepa prilika, da odberemo nekaj najlepšega klasja in ga porabimo za seme. Iz takega klasja dobljeno seme je še sortirati in na posebnem prostoru zasejati. Z doslednim odbiranjem in sortiranjem semena pridemo tudi pri nas do požlahtnjene pridelke. Vsa ta pot je slična kakor pri živinoreji, kjer jemljejo za pleme le zarod najboljših krav in plemenjakov.

Do sedaj ne poznamo tega odbiranja pri žitu — kar storimo dobrega pri žitu, je edinole čiščenje od plevela, vejanje ali pa sortiranje zrnja. Pa tudi to delo je še bolj redko po naših kmetih. Po drugih deželah, kjer se ponašajo danes z bogatejšimi pridelki, odbirajo žitne rastline tudi že na njivi zunaj, in sicer ob žetvi. Tako daleč gre skrb za zboljšanje žitnega pridelka.

Napravimo tudi pri nas korak naprej! Saj naprednejši gospodarji naj skušajo svoje pridelke na ta način dvigniti in jih potem prodajati za seme. Po dobrem semenu, ki ga bomo doma vzgojili, bo vsak rad vprašal in ga tudi dražje plačal.

Tedenski tržni pregled

ZITO. V zadnjem času se je v Vojvodini prodajala pšenica za poznejše dobave po 280 do 300 Din, ječmen, pivovarski, po 240 do 250 Din, navadni ječmen po 180 do 185 Din, turščica po 185 do 195 Din, moka po 560 do 570 Din za sto kilogramov.

ZIVINA. Na zadnjem zagrebškem sejmu so cene oslabele in so se prodajali za kilogram žive teže: voli, prvovrstni, 8 do 11 Din, drugovrstni 7 do 8 Din, tretjeverstni 6 do 7 Din, krave, prvo-

vrstne, 6 do 7 Din, drugovrstne 4-50 do 5 Din, tretjeverstne 3 do 4 Din, teleta 8 do 10 Din, svinje, mesne, 12 do 13 Din, debele 15 do 16 Din. Konji so bili po 2000 do 7000 Din za komad po kakovosti.

KRMA. Cene na zadnjem zagrebškem sejmu: seno, prvovrstno, 65 do 80 Din, drugovrstno 55 do 70 Din, detelja 100 do 120 Din, slama 40 do 80 Din za 100 kg.

Kratke vesti

= **Vrednost našega denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo 29. julija v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 779-50 do 789-50 Din, 100 italijanskih lir za 201-72 do 203-12 Din, 1 dolar za 55-68 do 56-28 Din, 100 češkoslovaških kron za 165 do 167 Din, 100 švicarskih frankov za 1082-50 do 1090-50 Din. Vrednost dinarja je zadnje dni zopet poskočila.

= **Obrtna razstava v Ljutomeru.** Priprave za to razstavo, ki se bo vršila od 9. do 16. avgusta, so v polnem teku. Prijavilo se je toliko obrtnikov, do bodo vsi prostori meščanske šole zasedeni. Polovična vožnja je zagigurana. Dne 15. in 16. avgusta je tudi 50letnica Kola jahača i vozača z dirko. Na večer 16. avgusta vozi poseben vlak do Pragerskega. Kdor si hoče ogledati Ljutomer in njegove slavne gorice, ki ima sedaj ugodne železniške zveze na vse strani, posetiti obrtno razstavo in s tem podpreti obrtništvo, kdor hoče končno prisostvovati tudi znanim konjskim dirkam, naj ne zamudi te ugodne prilike.

BELEŽKE

+ **Kaj je s Puceljevo zakonodajno samoupravo?** Pucelj je pred 14 dnevi v «Kmetiskem listu» zahteval, da mora dobiti Slovenija zakonodajno samoupravo, to se pravi, tako avtonomijo, kakor jo zahtevajo tudi klerikalci. Sedaj pa, ko je Pucelj vstopil v Radičevu stranko, ki se je na ljubo radikalom odpovedala vsem svojim separatističnim, federalističnim in avtonomističnim zahtevam ter je priznala vidovdansko ustavo, kakršna je, pa «Kmetiski list» sumljivo molči in nič več ne piše o zakonodajni samoupravi. Skušaj sicer ribariti v kalnem in govori, da si želimo imeti tako državo, da bi bili zadovoljni Srbi, Hrvati in Slovenci, vsak na svojem, a ne pove, kako se naj to zadovoljstvo izvede in zakaj bi na primer Slovenec ne mogel biti zadovoljen tudi na Hrvatskem in v Srbiji, ako bi imel tam kaj svojega. Pucelj naj odkrito pove, kaj je prav za prav, da ga bodo lahko volilci pravilno ocenili. Naj pove, ali je avtonomist, federalist ali pa centralist. Ali je še za zakonodajno samoupravo Slovenije ali ne in ali misli morebiti to zakonodajno samoupravo izvajevati z Radičevu pomočjo v sedanji vladi? Na dan z besedo, da bodo tudi njegovi volilci na jasnem o njegovih načelih. Drugi so si namreč že!

+ **Klerikalci priznavajo pogin svoje stranke.** «Domoljub» piše pod naslovom «Avtonomija ali pogin», da za klerikalno stranko ni drugega izhoda kakor izvajevati avtonomijo ali pa poginiti. Ker pa klerikalna stranka v Narodni skupščini nič ne šteje in ker je kot edina avtonomistična stranka popolnoma osamljena, jo čaka torej samo pogin. Kaj drugega tudi ni bilo pričakovati! Z avtonomijo ni nič in ne bo nič, z uspehi za naše kmetško ljudstvo na gospodarskem in socialnem polje pa je še manj! Taka stranka, ki je šest let varala naše ljudstvo, mora poginiti. Mi smo to že davno povedali in če bi nam klerikalci verjeli, bi se jim gotovo prej omeščali možgani, ko so lezli z glavo skozi zid. Še Pucelj se je začel sramovati svoje avtonomije, s katero je pričel po klerikalnem vzgledu slepiti naše ljudstvo, pa vendar ni tako učen kakor kak Žebot ali pa Brodar, ki tudi včasih v Beogradu s frakom orjeta slovensko kmetško politiko. Zato bo pa Pucelj lahko pobiral pod Radičevu mizo

drobtine za svoje klobase v «Kmetiskem listu», klerikalci pa bodo samo lahko požirali svoje neslane sline.

+ **Vprašanje «Kmetiskemu listu».** Kdaj bodo začeli graditi Puceljevo kočevsko železnico? «Avtonomist», žigar dediščino je prevzelo Puceljevo glasilo, je namreč napovedal že pred dvema letoma, da jo bodo pričeli graditi prihodnji teden!

+ **Še drobtin ne bo!** Poslanec Pucelj je vstopil v Radičev klub in za njim, poleg in okrog njega stoji 60 Radičevih poslancev, torej skoro trikrat več kakor je samostojnih demokratov. Vsakdo bi mislil, da bo sedaj Pucelj tudi trikrat več dosegel, kakor pa so samostojni demokrati, da bo izpolnil predvsem obljube, ki jih je dajal pred volitvami in pozneje v opoziciji, a vsega tega ne bo. Sedaj namreč «Kmetiski list» piše, da noče Pucelj nič obljubiti; kar bo, pa bo. Pred 14 dnevi je še obljuboval drobtine, ki bi jih pobral kot slovenski Lazar izpod Radičeve mize, sedaj pa še teh več ne obljubljuje. Glede Puceljevih obljub naj se volilci pomenijo sami med seboj, to Pucelja sedaj prav nič več ne briga. O znižanju davkov in odpravi izvozne carine na živino ter kmetijske pridelke ni sedaj niti besede več v «Kmetiskem listu». Kdo se bo brigal za take stvari! To bi morali izvesti čez noč samostojni demokrati, a Pucelj sedaj, ko je na vladi, za to ne čuti nobene potrebe! Ljudje božji, ali ste že kdaj slišali, da bi se na primer kak mesar v resnici potegoval za odpravo izvozne carine na živino zaradi tega, da bi cene živini narasle in da bi sam moral živino dražje kupovati? Pucelj prav gotovo tega ne bo storil, četudi bi lahko, ker šteje njegov klub 60 poslancev in je ta klub v vladni večini, ki šteje 201 poslanca. Zato pa Pucelj sedaj tudi nič ne obljublja. Obljubljal je samo prej v opoziciji, četudi v Beogradu ni nikoli odprl ust, medtem ko je samo doma zahteval od samostojnih demokratov, naj zanj delajo. Z zmanjšanjem davkov tudi ne bo nič; Pucelj ni glasoval za nove proračunske dvanajstine samo enkrat, ampak v dveh dneh kar trikrat, ne da bi zinil kako besedo za našega kmeta. Da, da, še drobtin nam Pucelj ne bo prinesel!

DOMAČE NOVOSTI

* **Bolezen ministrskega predsednika Pašića,** ki se zdravi v Karlovih Varah v Češkoslovaški, je zelo resna, vendar zdravniki zatrjujejo, da bo Pašić kmalu ozdravel.

* **Pripadnost samostana Sv. Nauma.** Kakor poroča srbsko časopisje, bo poslaniška konferenca v Parizu najbrže priznala samostan Svete Nauma ob Ohridskem jezeru naši državi.

* **70letnica odličnega ljubljanskega obrtnika.** Dne 22. julija je praznoval 70letnico svojega rojstva g. Avgust Zabkar, odlični in zaslužni ljubljanski obrtnik. Še mnogo let!

* **Znižane železniške tarife na vidiku.** V generalni direkciji železnic se je te dni vršila konferenca šefov posameznih direkcij, ki so sklepali o znižanju železniških tarif.

* **Zdravljenje kačjega pika.** Ker se večkrat pripeti, da osebe, ki jih je pičila strupena kača, plačajo to s svojim življenjem, ker niso iskali zdravniške pomoči, je ministrstvo za narodno zdravje potom svojih inspektoratov opozorilo, da se more serum proti kačjemu piku nabaviti na epidemioloških postajah in da je zdravljenje brezplačno.

* **V spomin Aljaževe 80letnice** je bila v nedeljo 19. julija velika slavnost na Dovjem. Dopoldne so prišli gasilci iz Dovjega in Mojstrane v krojih in z zastavami k župnikovi maši v cerkev. Po službi božji so župniku častitali: županstvo, gasilni društvi in druge korporacije. Popoldne ob treh je bila v dvorani slavnost z vstopnino za novo kapelo v Vratih.

* **Legitimacije za polovično vožnjo** povodom obrtne razstave v Ljutomeru. Od 9. do 16. av-

gusta se bo vršila v Ljutomeru obrtna razstava, zvezana z razstavo najenskih del. Dne 15. in 16. avgusta se bo vršila tudi velika konjska dirka. Legitimacije za polovično vožnjo se dobe pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, po 15 Din za komad.

*** Izdajanje prestopnih kart v vlakih ustavljeno.** Novi železniški vozni red je sestavljen tako, da si potniki na prestopnih postajah večinoma nimajo časa preskrbeti nov vozni listek za nadaljnjo vožnjo. Zaradi tega so taki potniki prestopali doslej na vlak s starim listkom ter so šele v vlaku kupili od sprevodnika nov vozni listek. Ker pa se je pokazalo, da je ta manipulacija z voznimi listki zelo komplicirana in so se tudi dogajale zlorabe, je prometni minister odredil, da mora odslej imeti vsaka železniška postaja direktne vozne listke.

*** Poštna vest.** Zaradi premestitve pošte in brzjava iz Krške vasi v Cerklje se je izpremenilo ime pošte Krška vas v Cerklje ob Krki. Ob premestitvi pošte so bili izločeni iz poštne okolice Sv. Križ pri Kostanjevici, kraj Stojanski vrh, Vinji vrh, Vrhovska vas, Poštena vas, Bušča vas, Veliko Mraševo in priklopljeni pošti Cerklje ob Krki. Iz okolice te pošte sta bila izločena kraja Krška vas in Velike Malence in priklopljena pošti Brežice. Po vseh naštetih vaseh se bo vršila selska dostava.

*** Jugoslovenski izseljenci v Kanadi.** Iz ameriških listov posnemamo, da je naših izseljencev v Kanadi raztresenih približno dvanajst tisoč. V britanski Kolumbiji so zaposleni večinoma v rudokopih in gozdovih, nekoliko pa se jih bavi z ribarstvom. V drugih pokrajinah Kanade so jugoslovenski rojaki ponajveč zaposleni na kmetijah. Mnogo pa je tudi takih, ki čakajo na ugodno priliko, da se utihotapijo v Zedinjene države. Velike nepravilike, ki jih imajo taki vtihotapljenji v Zedinjenih državah, naših rojakov še vedno niso izpamefovale.

*** Smrt zlatomašnika.** Na Dobravi pri Jesenicah je umrl zlatomašnik g. Jakob Kalan, župnik v pokouju. V pokouju je bil že 20 let. N. v. m. p.!

*** Drag govor.** Pucelj je že šest mesecev poslanec, a ves ta čas v Narodni skupščini še ni znil besede za našega kmeta. Šele prejšnji teden je govoril poslanec Pucelj od zadnjih volitev prvič v skupščini, ko je povedal, da je vstopil v Radičevu stranko in da bo glasoval za zaupnico vladi. O kmetiskih željah in potrebah tudi tokrat ni govoril, dasi je imel za to najlepšo priliko ravno sedaj. V šestih mesecih pa je dobil Pucelj za svoje poslanstvo okoli 54.000 dinarjev na poslanskih dnevnicah. Toliko je torej veljal Puceljev govor, ki je trajal samo pol ure in v katerem ni niti omenil zahtev slovenskega kmeta!

*** Izjava.** Pripravljalni odbor belokranjske podružnice SPD v Črnomlju se je na novo sestavil. Začasno predsedstvo je prevzel g. dr. Božidar Küssel, sreski zdravnik v Črnomlju, tajniške posle opravlja g. Albin Čebular, učitelj na Talčjem vrhu, in Joža Sterbene, davčni asistent v Črnomlju, blagajniške pa Jože Kastelic, tajnik mestne hranilnice v Črnomlju. Vse prireditve in zbirke v prid stavbi nove koče na Mirni gori vodi ta pripravljalni odbor in vsi eventualni prispevki v denarju in materialu naj se pošiljajo le na podružnični naslov v Črnomlju. Nobena druga oseba ni pooblaščená in ne upravičena v imenu podružnice pobirati denar in eventualne druge prispevke ali prirejati kakršnekoli prireditve.

*** Najstarejša tovarna v naši državi ustavila delo.** Znana papirnica Smith & Menier na Sušaku je ustavila delo ter je te dni odpustila vse delavce iz službe. Tovarna je bila ustanovljena koncem 18. stoletja.

*** Tragična smrt.** V ponedeljek se je v Kropi smrtno ponesrečil 25letni posestnikov sin Mihael Eržen. Godoval je v družbi pevcev pri nekem sosedu, na povratku pa je tako nesrečno

padel s stopnic, da si je zlomil tilnik. Bil je mrtev na licu mesta. Pokojnik je bil dober pevec.

*** Trboveljske novice.** Kljub temu, da je strogo prepovedano krošnjari v rudarskih revirjih in je to dobro znano krošnjarjem, vendar še vedno prihajajo razni elementi v trboveljsko občino. Tako sta bila prijeta krošnjarja Franjo Herak in Florijan Belatič, oba iz krapinskega sreza. — Pri Dukičevem podjetju se je težko ponesrečil delavec Ivan Župančič, ker ga je ogenj z bagerja opekel po vsem telesu. — Rudarja Jožefa Berčona je napadlo v bližini rudniškega rova Terezije več tovarišev, ki so ga lahko poškodovali. Napad so izvršili baje zaradi tega, ker se je udeležil veselice v Sokolskem domu. — Sresko glavarstvo v Laškem je razveljavilo vse razsodbe, s katerimi je naložilo kazni raznim ljudem, ki so se shajali ob večernih urah privatno k skupnim molitvam in spiritističnim ceremonijam. — V nedeljo 2. avgusta se bo vršila v hrastniškem Narodnem domu in na «Pintarjevih bajerjih» velika narodna veselica s sodelovanjem vseh narodno-kulturnih društev. — Pretekli dni se je vršil sestanek Zveze bivših bojevnikov, ki pa je bil zelo klavrno obiskan, ker je bilo navzočih komaj 15 ljudi. Kakor govorijo, so v njenem odboru ljudje, ki so med delavstvom osvoženi. — Podružnica Udruženja vojnih invalidov prične že ta teden pobirati po Trbovljah prispevke za invalidski dom v Trbovljah, v katerem bodo tudi vzdali spominsko ploščo vsem padlim vojakom iz tukajšnje občine. — Oba pri krojevalna tečaja za šivilje in krojače sta se zaključila zelo animirano. Krojaški mojster gosp. Šuntajs se je v imenu vseh udeležencev zahvalil v daljšem govoru strokovnemu učitelju gosp. Knaflu in komisarju g. Brozoviču za trud Urada za pospeševanje obrta. Poslovilni večer se je vršil pri Ternoviču. — Širši sestanek v svrhu določitve kandidatov za občni zbor Kmetijske podružnice bo v nedeljo 2. avgusta ob pol 8. uri zjutraj v trboveljski šoli. — Letos, 10. avgusta, bo prvič v Trbovljah kramarski in živinski sejem, na kar opozarjamo vse okoličane. Ta sejem se bo odslej vršil vsako leto.

*** Konjerejske prireditve v Ljutomeru.** Na razstavi konj, ki se bo vršila 15. avgusta v Ljutomeru, se bo videl prvovrsten kasački (traberski) in toplokrvni material. Nad vse zanimiva bo tudi uporabnostna preizkušnja kasačev, ki bo pokazala, da je kasač prvovrsten dirkač, pa tudi v kmetiskem gospodarstvu popolnoma uporaben konj. Drugi dan, 16. avgusta, se bodo vršile dirke, za katere je priglašeni lepo število tekmovalcev. Po dirki ljudska veselica v gostilni Rajh na Moti. Godba vojaška. Kdor se hoče udeležiti te petdesetletne kola jahača i vozača v Ljutomeru, ima ugodne železniške zveze na vse strani. Dne 16. avgusta zvečer bo vozil najbrž tudi posebni vlak iz Ljutomera do Pragerskega. Iz Maribora odhajajo dne 15. avgusta ob 8. zjutraj avtomobili z Grajskega trga; voznina do Ljutomera za osebo 40 do 70 Din. Iste dni se vrši v Ljutomeru tudi obrtna razstava; priprave zanjo so v polnem teku. Podrobnosti na plakatih.

*** Usodna nesreča zaradi strele.** Na gori Lovčenu v Črni gori, kjer se gradi sedaj kapela in grobnica pesniku vladiki Njegošu, je divjala te dni grozna nevihta. Vojaki, ki so zaposleni pri delu, so se zatekli v bližnjo leseno barako. Ko so vedrili, je strela udarila v barako. Dva vojaka sta zblaznela, mnogi pa so dobili težke opekline na obrazu in po životu. Prepeljali so jih v bolnico v Cetine.

*** Težka avtomobilska nesreča pri Škofji Loki.** V četrtek zvečer se je dogodila med Kranjem in Škofjo Loko težka avtomobilska nesreča. Avtomobil, v katerem so se vozili Rudolf Zihlerl, Rafael Thaler st., Rafael Thaler ml., Oton Burdych, gđc. Thalerjeva in šofer Dornik, vsi iz Škofje Loke, se je prevrnil, ker je počila gumijeva čev. Vsi so obležali nezavestni na cesti, kjer jih je našel Pollakov šofer, ki jih je pripeljal nekoliko pred 9. uro zvečer v ljubljansko bolnico, kjer

so jih takoj operirali. Rafael Thaler ml. je bil laže ranjen in je mogel potem, ko so ga obvezali, zapustiti bolnico. Najteže sta bila poškodovana Rudolf Zihlerl in Rafael Thaler st., oba trgovca v Škofji Loki. Zihlerl je podlegel ranam. Pokojni Zihlerl je bil pošten in kremenit značaj, dober naprednjak, podstarosta Sokola in predsednik Orjune v Škofji Loki. Pogreb pokojnega Zihlerla se je vršil v soboto v Škofji Loki ob tako veličastnem sprevedu, kakor ga še ni videla Škofja Loka. — Bodi mu časten spomin!

*** Osemletna deklica v Gruberjevem kanalu.** Osemletna deklica Marica Bonča iz Vodmata si je te dni umivala noge na obrežju Gruberjevega kanala nasproti vojaškega oskrbovališča. Pri tem je deklici izpodrsnilo in je padla v precej visoko vodo. Dekle je zakričalo in takoj nato izginilo v vodi. Toda valovje jo je še trikrat dvignilo in potopilo. Ponesrečenka je opazila prva Jožefa Hočevarjeva, služkinja pri trgovki Troha v Vodmatu. Opazila jo je že v bližini železniškega mostu sredi struge. Ko je klicala na pomoč, se je nabralo naenkrat več ljudi ob obrežju, ki so gledali ponesrečenko, vendar si ni nihče upal skočiti v vodo. Ko je Hočevarjeva videla, da ni rešitelja, je hitela po pomoč in je k sreči naletela na višjega stražnika Josipa Jazbeca, ki je bil že na poti proti mestu nesreče, hoteč videti, zakaj se zbira gruča ljudi na obrežju. Takoj, ko je bil obveščen in je uvidel položaj, je skočil moč brez pomisleka oblečen v vodo. Posrečilo se mu je po napornem trudu, da je dosegel utopljenko in jo privedel srečno na obrežje. Dekle je bilo nezavestno. Postavil je otroka na glavo, nakar je odtekla vsa voda iz požiralnika in se je dekle v kratkem zopet zavedlo. Nato je oddal otroka v oskrbo staršem. Da ni bilo tega odločnega in požrtvovalnega rešitelja, bi bila deklica v pričo številnih gledalcev na obrežjih gotovo utonila.

*** Pri kohanju utonil.** V Sv. Miklavžu je v sredo pri kohanju v tamošnjem ribniku utonil gostilničar in posestnik Ivan Fon. Tragična smrt povsod priljubljenega gostilničarja je vzbudila splošno sočutje.

*** Aretirani dalmatinski krošnjarji.** Te dni je aretirala ljubljanska policija več dalmatinskih krošnjarjev, ki so se silno razmnožili po mestih in po deželi. Posebno na pritisk naših trgovcev, katerim delajo preglavice ti večkrat zelo vsiljivi ljudje, je policija postala bolj pozorna in jih malo natančneje preiskala. In res je več teh možakov moralo oditi v zapore na Bleiweisovi cesti, kjer čakajo rešitve, kam, kdaj in kako jih bodo poslali s svojim blagom tja doli na jug.

*** Aretirali so 23letnega samskega mizarkega pomočnika Henrika Zupanca z Viča,** katerega je ljubljanska policija že dalje časa zasledovala zaradi raznih tatvin. Prijeli so ga na obvestilo policije v Celju in ga prejeljali v Ljubljano, kjer so uvedli proti njemu obsežno preiskavo.

*** Samomor na Bledu.** Na Bledu se je ustrelil dvorni orožnik kaplar Milutin Milovanovič v glavo in kmalu nato izdihnil. Samomor je izvršil iz strahu pred kaznijo, ker je brez dovoljenja zapustil gradič Suvobor.

*** Vlom.** V hišo posestnika Leopolda Lomška v Brech pri Sv. Krištofu so vlomili neznan tatovi ter odnesli razne predmete, med temi dve žepni uri.

*** Vlom v župnišče.** V Zelimlju so vlomili tatovi skozi okno v tamošnje župnišče, pretaknili po pisarni vse predale in omare ter iz kuhinje donesli 126 Din gotovine. Storilci še niso znani.

*** Požar.** V Rifengozdu in Tolstem pri Laškem je ogenj uničil več hiš in poslopij. Požigalec je aretiran.

*** Strela je ubila v Zetalah šolarico Nežiko Beletovo,** staro 13 let.

*** Živa sta zgorela v Slaptincih blizu Štavnice hlapec in pastirček posestnika Senčarja.** Spala sta namreč v senu, kar je nastal iz neznanega vzroka požar in se revčka nista pravočasno zbudila.

To je veselje, taka pena!

Kdor uporablja „GAZELA“-milo, ima prijetno delo in je hitro golov. Jaz ne perem nikdar z drugim kakor z „GAZELA“-milom.

GAZELA MILO

SOKOLSTVO

SOKOLSKA PRIREDITEV V TRBOVLJAH.

Naši požrtvovalni sokolski igralci so res pridno na delu. V nedeljo so po komaj enotedenskem odmoru zopet priredili (zaključno igro v sezoni) izvrstno uspelo Petrovičevo dramo «Gozd» v režiji g. Baltezarja iz Ljubljane, ki je kot gost v vlogi Jovice v vsakem oziru mojstrsko rešil svojo težko nalogo. Njegova naravna, iz globine čuteče duše prihajajoča igra bolnega in prevaranega moža, ki do blaznosti ljubi svojo mlado ženo, je pretresla navzoče gledalce. Sestra gdč. Zlatica Kuharjeva je tokrat prekosila samo sebe. Vloga Dane, ki zahteva nadpovprečno izurjeno igralko, je pa tudi kakor nalašč napisana zanjo. Njena vloga zahteva polno čustva in dobre mimike, kar pa je ona z lahkoto premagala. Posebno pohvalno se moramo izraziti o njeni razločni in pravilni izgovarjavi besedila. Vsekako ji je pristojala mlada, lepa Dana boljše kakor priletna vdova Rošlinka. Prav izvrsten je bil tudi br. Dolinar. Vloga Zolje je bila zanj srečno izbrana, ker je zahtevala mirnega in resnega moža. Predolgi monolog v gozdu zadnjega dejanja je podal izvrstno. Br. Plavšak, glavni steber našega dramatičnega odseka, je dovršen igralec, ki bi lahko z uspehom nastopal na vsakem večjem odru. Br. Levec je bil sicer dober, toda premalo strasten kot ljubimec.

Lepi, pestri hrvaški kostumi, sicer primitivna, a dobro učinkujoča naprava za proizvajanje vetra; groma in bliska, nadvse pa nove kulise gozda, delo g. Svagla, dekorativnega slikarja v Trbovljah, so povzdignili igro do lepe višine. Z večerom smo bili vsi zadovoljni. Za, da je ostalo nekaj stolov v obširni dvorani nezasedenih. — Mogočno razširja naš Sokol svoja krila, v kar mnogo pripomorejo naši pridni igralci. — Vesele počitnice! Zdravo!

ZANIMIVOSTI

ČUDOVITA JEZERA.

V notranji Aziji, ne daleč od Kaspiskega morja se nahaja jezero nenavadno rožnate barve, čigar bregovi so pokriti s snežnobelimi solnimi plastmi. Iz jezera prihaja vonj, ki je prav sličen cvetličnemu vonju. Vonj in barvo jezera povzročajo rastline, ki rastejo v dnu jezera.

K najčudovitejšem jezerom na svetu prištevamo tudi smolnato jezero na otoku Trinidadu. Jezero obsega preko 300 oralov in veliki asfaltni kosi plavajo v njem. V vsej okolici smolnatega jezera je zrak nasičen s strupenimi parami, sredi jezera pa izvira vrelec tekočega asfalta, čigar mehurčki vsebujejo škodljive pline. Delavci hodijo po jezeru in režejo iz njega velike kose asfalta, ki ga potem odvažajo. Naslednje jutro je odprtina spet polna smole in tako sodijo, da so zaloge asfalta neizčrpne. To čudovito jezero je odkril Valter Rolfeigh, ko je pristal l. 1595. pri iskanju zlate dežele na potu k zalivu Orinoka ob Trinidadu.

Zelo nenavadno jezero je tudi na polotoku Kaspiskega morja. Vse njegovo površje je pokrito s tako močno skorjo, da človek čisto varno koraka po njej.

× **Ženitna ponudba na Japonskem.** V nekem japonskem časopisu je izšla naslednja ženitna ponudba: «Sem zelo lepa deklica. Moji lasje so valoviti kakor oblaki. Moje lice je žareče in zametno kakor cvetlice. Moj stas je vitek kakor veja vrbe žalujke in moje oči so zaokrožene kakor naraščajoča luna. Imam dovolj, da morem roko v roki s svojim možem iti skozi življenje in da morem občudovati podnevi cvetlice, ponoči pa luno. Ako se slučajno oči inteligentnega, dobro vzgojenega in ljubeznivega moža zagledajo

* **Tatvine.** V poštni urad pri Sv. Miklavžu pri Ormožu se je splazil te dni neznan uzmovič in ukradel poštni pečat, več pisemskih znamk in pa v predalu se nahajajočo štampljko gostilničarske zadruga v Ormožu. V isti noči je v Kajzarju in Vuzetincih raznim posestnikom zmanjkalo okrog 25 kokoši. Zasedovanje tatov je ostalo brezuspešno.

* **Po 15 letih odkrit zločin.** V vasi Borčec pri Stenjevcu je bil leta 1910. umorjen neki Stjepan Šimunjak. Celih 15 let zločincu niso mogli priti na sled. V vasi so se sicer razširjale vsemogoče govorice, ki pa jih seveda ni bilo mogoče kontrolirati. Šele pred nekaj dnevi je zvedel Šimunjakov oče nekaj določnejšega. Obrnil se je takoj na orožnike, ki so v spremstvu vaškega starešine in občinskega tajnika zaslišali razne priče in osebe, ki so osumljene umora. Preiskava je imela popoln uspeh in so brata Mijo in Juro Birač ter neki Petar Kuharič priznali, da so oni umorili Šimunjaka.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

DOBRA LETINA, GOSPODARSKE TEZAVE IN NAŠA DVA POSLANCA.

Ormož, sredi julija.

V našem okraju imamo letos izredno dobro letino. Lepo je pogledati naša polja in vinograde, kako letos vse krasno uspeva. Kamor sega pogled, povsod vse v najlepši rasti in zoritvi. Ako še v zadnjem trenutku ne pride zlo, česar nas Bog obvaruj, bomo imeli izredno letino. Zadnji teden smo imeli sicer dvakrat hudo nevihto. Na več krajih je udarila strela in upelila par hiš in gospodarskih poslopij v okraju do temelja. Pretiła je nevarnost, da nam toča uniči vse, toda hvala Bogu je vse minilo brez večje škode.

Seno smo letos pospravili lahko; nekaj ga je sicer manj kot lansko leto, toda je mnogo boljše od lanskega.

Tudi žetev ječmena, rži in pšenice je večinoma pri kraju. V vsem okraju so na delu razne

mlatilnice. Žetev je izvrstna. Ječmen in rž, zlasti pa pšenica, so letos izredno lepi in čisti, kar v naših krajih že dolgo ne pomnimo. Turščica in krompir obetata najlepše. Po današnjem stanju vinogradov lahko upamo na dobro tergatev; vinogradi v okraju so zaradi pogostega škropljenja in žveljanja dobre ohranjeni, sedaj pa je nevarnost oidija in peronospore itak že minila. Tudi sadja bo dosti.

Samo kmetovalci kljub temu nimajo dobrega položaja. Upravičeno se pritožujejo nad nizkimi cenami živine in poljskih pridelkov, katerim cene stalno padajo, medtem ko gospodarskim potrebščinam, ki jih mora kmet kupiti, cene ne popuščajo v enakem razmerju.

V okraju imamo dva poslanca; klerikalnega Draška in radičevskega Draša. Klerikalnega Draška sicer nihče več ne vpoštevajo; on je v talonu kakor vsa njegova stranka. V dolgih letih svojega poslančevanja nima drugega uspeha kakor da je požuril dovoljenje za srečolov gasilnega društva v Obrežu, ki bi pa itak prišlo brez njegovega posredovanja. Doma si sicer upa nahruliti kakega zaslužnega učitelja, v Beogradu pa še ni odprl ust razen enkrat, ko je bil v parlamentu velik prepričan. Takrat se je ojunail, odprl usta in prozboril: «Zaprte vrata, ker vleče». Drugače se še oglasi kvečjemu, ko delijo masne dijete; on vtakne za vsak mesec po 9000 Din v žep in reče: «Hvala».

Večje nade kakor v njega, polagamo v Radičevega poslanca Draša Kelemino. On sedaj skupno z drobtinarjem Puceljem vedri in oblači v Sloveniji. Prepričani smo, da bo sedaj, ko je na vladi, skušil doseči vsaj nekaj drobtin za naš okraj; na pr. regulacijo Drave, ki dela največ škode ravno v njegovi občini, dalje ugodno trgovinsko pogodbo z Avstrijo, da bomo lahko neomejeno izvažali naše vino, podporo snujočim se električnim zadrugam, zboljšanje cen živini in poljskim pridelkom, zgraditev prepotrebni cest v okraju in še marsikaj. Vremena Prlekom bodo se zjasnila: Pucelj in Draš Kelemina sta na vladi, Jaka Znidarič pa snuje veliko zadrugo. Zlati časi pridejo.

v ta oglas, tedaj se hočem z njim za življenje zvezati in hočem biti pozneje z njim skupaj pokopana v enem grobu.»

ŽENSKI VESTNIK

Dajte sadja otrokom! Sadje vsebuje tako zvane vitamine, ki so potrebni za razvoj človeškega telesa, zlasti otrokom, katerim zato ne branite sadja! Vitamini pa se nahajajo le v svežem sadju, v kuhanem jih ni več.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ožbovtovo vzdihovanje.

Ko sva bila zaročena, sem jaz govoril, ona pa je posl.šala. V medenih tednih je govorila ona in jaz sem poslušal. Pozneje sva govorila oba obenem in sosedje so poslušali. Danes pa vsak zvečer sediva tukaj in si nimava ničesar povedati.

Prvi pogoj.

Katehet: «Kaj moramo storiti, preden so nam grehi odpušteni?»

Jožek: «Grešiti, gospod katehet.»

Prebrisani Gašper.

Gašper si je hotel pri trgovcu Debelinu izposoditi denarja ter mu je povedal svojo željo. Debelin ga je poslušal in končno menil: «Stavim vam predlog. Malokdo ve, da imam eno oko stekleno.»

«Tega ne bi nikdar mislil.»

«Malokdo tudi to verjame,» pravi Debelin. «Ako mi poveste, katero oko je stekleno, vam takoj dam posojilo.»

«Levo,» je odgovoril Gašper.

«Pogodili ste. Toda, kako to veste?»

«Ko sem ravno prej povedal svojo prošnjo glede posojila, je vaše levo oko gledalo mnogo bolj prijazneje nego desno.»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Stari trg pri Ložu. Druga dela dopisa nismo mogli priobčiti, ker bi nam provzročil sitnosti.

Ljubno ob Savinji. Gotovo pride.

MALI OGLASI

Sreča Vas išče! Preskrbite si srečke!
Efektna loterija Narodno-kulturnega društva Mala Nedelja. — 300 dobitkov v vrednosti 15.550 Din. — Zrebanje nepreklicno 15. novembra 1925. — Srečka stane samo 5 Din. — Kupujte in naročite takoj srečke pri Narodno-kulturnem društvu v Mali Nedelji. 52

Vinski sodi

se zaradi opustitve vinske trgovine ugodno prodajo. Transportni sodi po 300 do 700 litrov ter hrabni sodi do 7500 litrov. — Vpraša in ogleda se lahko pri lastniku Josipu Javorniku, Žalna, Višnja gora. 50

Mizarska delavnica

strojna, v bližini postaje, z električnim pogonom, se pod ugodnimi plačilnimi pogoji odda v najem, oziroma prodaja. — Dopise pod «Lepo» na upravo «Domovine» v Mariboru. 17351

Otomana

dobro ohranjena, se prodaja po ugodni cen. — Kje, pove uprava «Domovine». 17488

Pozor!

Po najnižjih cenah dobite vsakovrstne pletene opanke pri tvrdki Maher & drug, Mirje št. 2. 17449

Landaver

prodam ali zamenjam za polpokrit voz. — Roš, Hrastnik. 17395

Korošec

Iz Podroščice, 35 let star, s 4letno hčerko, ločen brez lastne krivde, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo, ki ima 40.000 do 50.000 Din gotovine. — Dopise pod šifro «Sreča v Podroščici». 17540

Kleparsko orodje

kompletno, se prodaja, event. se lahko nadalje izvršuje istotam obrt. Cena po dogovoru. — Dopise na upravo «Domovine» pod «Dolenjsko». 17479

Gostilna

se odda v najem, najraje Dalmatincu. — Ponudbe na upravo «Domovine» pod značko «A. F. L.» 17248

Gostilna

sredi manjšega mesta Slovenije se prodaja. Električna razsvetljava. Hiša v dobrem stanju, lep vrt in 6 oralov zemlje. Proda se na obroke z inventarjem. — Naslov v upravi «Domovine». 17550

Gostilna ali kavarna

na prometnem kraju v Mariboru ali Ljubljani se vzame v najem. — Naslov pri podružnici «Domovine» v Mariboru pod «Emilija». 17143

Mala trgovina

na prometnem kraju se vzame v najem. — Ponudbe na upravo «Domovine» pod «Dobra plača 8657». 17552

Trgovska hiša

lepa, z novim inventarjem, v sredi trga ob državni cesti, z dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom, se zaradi selitve takoj ugodno prodaja. Poleg hiše je lep cvetlični, zelenjadni in sadni vrt, dve njivi in gozd. Proda se tudi brez zemljišča, z zalogo in inventarjem ali tudi brez tega. Plačilni pogoji zelo ugodni. Prednost imajo mladi agilni trgovci. — Ponudbe pod «Ugodna prilika» na upravo «Domovine». 17557

Hiša z vrtom

pripravna za obrt, ob glavni cesti, 20 minut od Celja, se prodaja za 55.000 Din. — Naslov v upravi «Domovine». 17579

Enonadstropna hiša

v Spodnji Šiški, moderna, novozidana, s 6 sobami in pritlikinami, za 150.000 Din na prodaj. Popis hiše in naslov v upravi «Domovine». 17527

Kranjske klobase

najboljše, se dobe v restavraciji na kolodvoru Grosuplje. 325

B. S. A.

skoraj nov, se zamenja z doplačilom za težko mašino z ali brez priklopnega voza. V poštev pridejo samo «B. S. A.» ali «Indian»-znamke. — Voršič, Maribor, Gosposka ulica. 17498

CROBATH Franc

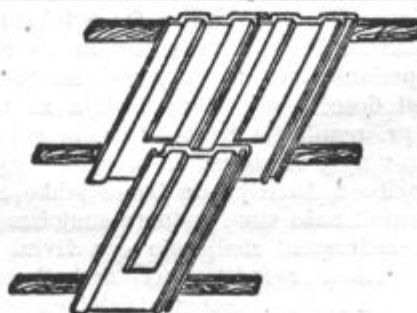
družba z o. z., KRANJ

dobavlja izredno ugodno

delen, krep, tiskovine, delen rute, rjavo kotonino in razno manufakture.

Cenjeni trgovci dobe cenike na zahtevo po pošti.

Koliko stara hoče biti žena, odloči ona sama s tem, da svoj obraz neguje ali zanemarija. Žena ostane vedno mlada, ako rabi za obraz Fellerjevo Elsa-pomado, ki stori kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja Elsa-pomada za lase. Enako

Miklošičeva c. 13

moški, ki nočejo biti plešasti. Za poizkus 2 lončka za 36 Din, ako se pošlje denar v naprej, ali pa 46 Din po povzetju od lekarne Eugen V. Feller v Stubiici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

In vi, milostljiva gospa?

Zelite li, da se končno iznebite vaših peg? Vselite se li čiste in bele kože? Poizkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE, to odlično sredstvo za lepoto, za vzdrževanje mladeniške kože, ki zanesljivo odstrani vse nečistosti kože, prišče, pege, lišaj, zajedavca, ogre, da, celo nabori in gube se odstranijo z redno masažo s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠNJO 2 lončka z zavojnino in poštnino za 36 Din, toda le tedaj, ako se denar pošlje v naprej, kajti po povzetju je poštnina za 10 Din višja, torej 46 Din

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubiici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

ELSA TEKUČE LILIJINO MLEKO, idealno negovalno sredstvo za pošt. ELSA LILIJINO MLEČNO MILO, ELSA BORAKSOVO, ELSA GLICERINSKO MILO so mila lepote vsake elegantne gospo.

J. Stjepušin

SISAK

prporoča

boljše tamburice, strune, partiture in ostale potrebščine za vsa glasbila.

Jugoslovanski kreditni zavod

v Ljubljani, Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje

najugodnejše.

Vežane vloge obrestuje po dogovoru. Podeljuje proti dobremu poroštvu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preiskovane modele strešnikov, z eno ali dvema zarezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!